

Защитени бозайници в България

Обща характеристика

Бозайниците (Mammalia) са най-висшият клас гръбначни животни. Името идва от начина им на хранене на малките, бозаене - новородените индивиди получават от родителите си течност (мляко) с лесноусвоими хранителни и защитни съставки.

Бозайници в България

Гръбначната фауна е представена от 40 вида бозайници.

България е на първо място в Европа по разнообразие на животински видове.

Местообитанията и естествената среда, необходими за съществуването на много от тях, са разположени в границите на трите национални парка “Пирин”, “Рила”, “Централен Балкан” и съществуващите в страната резервати.

Защита на изчезващите бозайници в България

Човекът със своята дейност е внесъл дълбоки изменения в разпространението на животните.

За животинските видове се забраняват: всички форми на умишлено улавяне или убиване на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи за преследване и безпокояване.

Защита на изчезващите бозайници в България

В Червената книга на България са вписани 19 бозайника: златката, пъстрият пор, тюленът монах, кафявата мечка, видрата, дивата котка, някои видове прилепи и други.

За защита на застрашените животни са създадени Закон за защита на животните, резервати и паркове.

Защитени бозайници в България

Кафява мечка

Дива коза

Прилеп

Лалугер

Пор

Етруска земеровка

Тюлен монах

Кафява мечка

Най-големия хищник у нас се нарича кафява мечка. Това превъзходно животно живее в Рила, Пирин, Родопите, Стара планина и дори на Витоша. Достига на дължина до 2 м, а теглото ѝ варира в границите от 135 до 250 кг. На пръв поглед е тромаво животно, но всъщност в определени случаи тя успява да достигне скорост от 40-50 км/ч. Кафявата мечка има отлично обоняние.

Счита се, че мечките са едни от най-интелигентните бозайници.

В България тя е защитен от закона вид. За съжаление хората им нанасят непоправими щети, като разкъсват с пътища и огради ареала им, унищожават горите и ги избиват. Отстрелването на мечка у нас струва между 4 и 10 хиляди евро, в зависимост от размера на животното. Мечката е любима атракция в ловния туризъм у нас. Много европейски ловци идват, за да убиват тук забранената за улов в централно и западноевропейските страни животно.

Фондация "Четири лапи" направи парк за т.нар. "танцуващи мечки" в Белица. В момента там живеят 13 от общо 24-те регистрирани в България мечки-работници.

Осигурени са им прекрасни условия, места за спане, за игра, любима храна, общуване с други мечки и мечоците постепенно започват да се връщат към нормалното си мечо поведение.

Балканска дива коза

В България дивата коза се среща по стръмни склонове със скални комплекси в Рила, Пирин, Стара планина и Родопите от около 600 до 2 900 м н.в. Сведения за дивата коза в Родопите ни дава още Ксенофон, който пише, че траките са ловували на тях.

През 1898 г., е наложена 10 годишна забрана за лов в Стара планина, тъй като дивите кози там са под 30 индивида.

През 1980-та година за Стара планина са отчитани около 270 диви кози, но запасът им е бил доста по-висок, като на много места са наблюдавани стада от по 40-50 животни.

Прилеп

Прилепът е бозайник. Предните му два крака са удължени и на трите пръста е опъната летателна ципа. Това са крилете на прилепа, с помощта на който той лети. Очите на прилепа са малки, но затова пък слухът му е превъзходен.

При летенето си прилепът издава последователно чести звуци. Когато тези звукови вълни достигат до преграда, те се отразяват от нея и се връщат обратно. Този жив радар помага на прилепите да откриват летящи насекоми и да ги улавят. Женският прилеп ражда 1, рядко 2 прилепчета.

Според българското законодателство, прилепите са защитени видове (включени в Закона за биологичното разнообразие). Това означава, че са забранени убиването, нараняването, безпокойството, улавянето или препарирането на прилепи.

Лалугер

Едва ли има някой, който да не е виждал това симпатично и изключително интелигентно животинче по поляни и ливади из цялата страна. Живее на колонии, а зимата преживява като заспива зимен сън (хибернация). През това време жизнените му функции са сведени до минимум, а за енергия използва натрупаните през лятото подкожни мазнини.

Множество са факторите, които водят до бързото изчезване на този вид – интензивно селско стопанство и използване на пестициди, изоставяне на ливади и пасища и обрастването им с високи треви, палене на стърнища и наводнения. Всичко това е причина лалугерът да е застрашен на световно ниво и популациите му в България бързо да намаляват. Лалугерът е основна хранителна база на редица други застрашени видове – царски орел, египетски лешояд, пъстър и степен пор и др.

Пор

Едни от най-редките български бозайници. Населяват открити пространства, хранят се най-вече с гризачи – лалугери, хомяци, по-рядко с гущери, змии, птици.

Загубата на местообитания и браконьерството, са причина днес те или техните следи да се наблюдават изключително рядко. Много съобразителни и интелигентни животни, те носят незаслужено славата на безпощадни убийци.

Етруска земеровка

- Един от най-дребните бозайници на планетата с размери едва 3,6 до 5,2 см и тегло от 1,25 до 2,34 грама!!! Поради малките си размери и голямото съотношение между площта на тялото и теглото, етруската земеровка, както и всички мишевидни гризачи, изключително бързо губят енергия под формата на топлина и не могат да поддържат постоянна телесна температура.

Етруската земеровка е хранителна база за
някой от совите, а използването на
пестициди, интензивното селско стопанство
и загубата на естествени местообитания
водят до намаляване и изчезване на
популациите ѝ.

Тюлен монах

- Тюленът монах е най-едрият бозайник в Черно море - дължина 230 до 430 см и тегло до 400 кг. Тюленът изглежда голямо и трмаво животно, трудно се придвижва по сушата, но във водата е невероятен плувец. Наречен “монах”, заради потайния и уединен начин на живот, днес той е не само един от най-редките видове на Земята, но е и един от най-заstraшените от изчезване. От нашето Крайбрежие тюленът изчезва масово през 80те години на XX век.

Изработил:

ВАСИЛ КОЛАРОВ 10-б клас
СОУ “Нешо Бончев”